

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3204/2020
18.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиоца Књижевна заједница „Борисав Станковић“ у Врању, чији је пуномоћник Зоран Давинић, адвокат из ..., против туженог Града Врања, кога заступа Градско јавно правобранилаштво у Врању, ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3633/2019 од 18.02.2019. године, у седници већа одржаној дана 18.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3633/2019 од 18.02.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Врању П 366/19 од 07.05.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности Вишег суда у Врању истакнут од стране туженог, као неоснован. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је тужени обавезан да тужиоцу исплати на име главног дуга по основу неисплаћених плата за период од 16.07.2013. године до 02.09.2014. године укупан износ од 2.390.118,03 динара са законском затезном каматом почев од дана 18.08.2015. године па до коначне исплате и да му исплати на име главног дуга по основу уговорених и проведених културних активности и издатака за уговорене материјалне трошкове за 2013. и 2014. годину укупан износ од 4.796.121,88 динара са законском затезном каматом почев од 18.08.2015. године па до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 366.982,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3633/2019 од 18.02.2019. године, преиначена је пресуда Вишег суда у Врању П 366/19 од 07.05.2019. године у ставу другом и трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу исплати на име главног дуга по основу неисплаћених плата за период од 16.07.2013. године до 02.09.2014. године укупан износ од

2.390.118,03 динара са законском затезном каматом почев од 18.08.2015. године као дана вештачења па до коначне исплате, као и да исплати на име главног дуга по основу уговорених и проведених културних активности и издатака за уговорене материјалне трошкове за 2013. и 2014. годину укупан износ од 4.796.121,88 динара са законском затезном каматом почев од 18.08.2015. године до коначне исплате и обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка исплати износ од 309.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...87/18), у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, па је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и правни претходник туженог, Општина Врање, су дана 26.02.2004. године закључили Уговор о регулисању међусобних права и обавеза број 27, којим се тужилац обавезао да ће обављати одређене културне активности које су од интереса за локалну самоуправу и ширу друштвену заједницу, док се Општина Врање обавезала да на име обављених програмских активности тужиоцу обезбеди финансијска средства за плате запослених у складу са Законом, за материјалне трошкове и део програмских активности. Општина Врање је уговорне обавезе извршавала до 2010. године, када је ступио на снагу Закон о култури („Службени гласник Републике Србије“ број 72/09) којим је прописан другачији режим финансирања удружења, односно начин расподеле средстава за финансирање пројеката из културе. Закључком Градског већа туженика од 05.07.2010. године утврђено је да су по сили закона без правног дејства донети акти и закључени уговори који су противни прописима односно Закону о култури и Градским прописима донетим на основу овог Закона и то Правилнику о организацији и манифестацији програма у области културе и уметности од значаја за град и Правилнику о начину мерилима и критеријумима за избор пројката из области културе који се финансирају из буџета Града Врања („Службени гласник Града Врања“ број 17/2010). Правноснажном пресудом Основног суда у Врању П 2376/14 од 09.04.2015. године раскинут је Уговор о регулисању међусобних права и обавеза бр. 27 од 26.02.2004. године због промењених околности. Вештачењем од стране вештака финансијске струке је утврђено да тужени тужиоцу није уплаћивао финансијска средства за плате за период од 16.07.2013. године до 02.09.2014. године у укупном износу од 2.390.118,03 динара и за уговорене и проведене културне активности и издатке за уговорене материјалне трошкове за 2013. и 2014. годину у укупном износу од 4.796.121,88 динара.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца применом одредбе члана 17. став 1. и 2. ЗОО, заузимајући правни став да је предметни уговор раскинут пресудом Основног суда у Врању П 2376/14 од 09.04.2015. године, али да се потраживање тужиоца односи на временски период од 16.07.2013.

године до 02.09.2014. године када је уговор био на снази, да Градско веће Општине Врање није могло својим актима да уговор оглашава ништавим, јер је за утврђење ништавости надлежан суд, да је тужени престао са измиревањем обавеза према тужиоцу 2010. године када је донет нови Закон о култури, а да је тужилац своје обавезе из уговора редовно испуњавао, па је тужени у обавези према тужиоцу за неисплаћене плате у укупном износу од 2.390.118,03 динара и за уговорене и проведене културне активности и издатака за уговорене материјалне трошкове за 2013. и 2014. годину у укупном износу од 4.796.121,88 динара.

Одлучујући о жалби туженог, другостепени суд је закључио да је првостепени суд на основу правилно утврђеног чињеничног стања погрешном применом материјалног права одлучио усвајајући тужбени захтев тужиоца, због чега је побијану првостепену пресуду преиначио и одбио тужбени захтев тужиоца применом члана 10. став 1, члана 11, члана 76. став 1. и 3. Закона о култури, јер су ступањем на снагу тог Закона измењени услови финансирања и начина расподеле средстава за финансирање пројеката у култури у односу на раније важећи Закон, па је испуњење такве обавезе туженог постало немогуће у смислу члана 354. став 1. ЗОО.

Одредбом члана 10. став 1. Закона о култури („Службени гласник Републике Србије“ број 72/09) прописано је да се средства за финансирање и суфинансирање културних програма и пројеката, као и уметничких, стручних и научних истраживања у појединим делатностима културне делатности обезбеђују у буџету Републике Србије, буџету Аутономне покрајине и буџету Јединица локалне самоуправе, а додељује се у складу са прописима којима се уређује контрола државне помоћи другим Законима. Чланом 11. истог Закона прописано је да се финансирање и суфинансирање културних програма и пројеката, као и уметничких, односно стручних и научних истраживања у култури, врши на основу јавног конкурса, ако овим Законом није другачије одређено. Конкурс из става 1. овог члана расписује се за сваку наредну буџетску годину, најкасније 30 дана од дана усвајања буџета за наредну годину. Одредбом члана 76. став 1. тог Закона прописано је да орган јединице локалне самоуправе најмање једном годишње расписује јавне конкурсе ради прикупљања предлога за финансирање или суфинансирање пројеката у култури, као и пројеката уметничких, односно стручних и научних истраживања у култури, док је ставом 3. тог члана прописано да се са изабраним подносиоцима пројеката закључује уговор о њиховом финансирању, односно суфинансирању.

Сагласно цитираним одредбама Закона о култури којима је одређено да је за финансирање или суфинансирање културних пројеката и програма неопходно претходно расписати јавни конкурс, а да се затим са изабраним подносиоцима пројекта закључује уговор о њиховом финансирању, односно суфинансирању, измењени су услови за финансирање и начин расподеле средстава за пројекте у култури у односу на раније важећи Закон о делатностима од општег интереса у областима културе („Службени гласник Републике Србије“ број 39/93, 42/98) на основу кога је закључен уговор о регулисању међусобних права и обавеза између странака, раскинут због промењених околности правноснажном пресудом 2015. године.

Одредбом члана 354. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да обавеза престаје када њено испуњење постане немогуће услед околности због којих дужник не одговара.

Како је ступањем на снагу Закона о култури (12.03.2010. године) дошло до промене услова финансирања и начина расподеле средстава за финансирање пројеката у култури у односу на раније важећи Закон, то због промењених околности више није било могуће да се уговор који је међу странкама закључен одржи на снази, јер је противан важећем Закону, а самим тим престала је и обавеза туженог да тужиоцу уплаћује финансијска средства за спорни период, јер је испуњење такве обавезе туженог постало немогуће у смислу члана 354. став 1. Закона о облигационим односима, како је то правилно утврдио другостепени суд.

Ово тим пре што тужилац није пружио доказе да је са туженим након ступања на снагу Закона о култури (12.03.2010. године) у смислу члана 76. став 3. закључио уговор о финансирању односно суфинансирању пројеката у култури.

Са изнетих разлога неосновани су ревизијски наводи тужиоца о погрешној примени материјалног права од стране другостепеног суда, због чега је Врховни касациони суд ревизију туженог одбио као неосновану и одлучио као у изреци, применом одредбе члана 414. став 1. Закона парничном поступку.

**Председник већа-судија,
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић